

BARN- OCH UTBILDNINGSKONTORET

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

anna.lindblom@regeringskansliet.se

Remissvar Framtidsval – Karriärvägledning för individ och samhälle(SOU2019:4) från Norrtälje kommun

Sammanfattning

Norrtälje kommun anser att förslaget i sin helhet är bra men ser vissa risker och negativa konsekvenser, framför allt vad gäller den ekonomiska kostnaden för förslaget.

Lagförslaget kommer att generera stora merkostnader att genomföra och kräver en statlig delfinansiering, förslagsvis genom ökade statsbidrag.

Huvudförslagen

1. Ett förtydligande av vad vägledning är, att den kan vara både individuell och generell och ska benämnas karriärvägledning.

Norrtälje kommun anser att förslaget i stort är bra. Det är viktigt att uppdraget, roller och ansvar förtydligas och därmed stärks. Viktigt är dock att poängtera att karriärvägledningen fortfarande är hela skolans ansvar. Viss tvekan finns till begreppet karriärvägledningen som kan leda till ökad stress bland eleverna då karriär är starkt förknippat med prestation och avancemang.

2. Ett förtydligande av elevers tillgång till individuell karriärvägledning.

Norrtälje kommun anser att förslaget i grunden är bra för att stödja eleverna i deras framtidsval men ser vissa risker. Rektorer och vägledare lyfter att skolors olika ekonomiska förutsättningar inte får bli avgörande för tillgången till individuell karriärvägledning. Om behoven ska styra är det viktigt att precisera vilka behoven är, framför allt när det handlar om att prioritera vissa behov framför andra i en resurssvag verksamhet. Ett minimum av tid/elev bör finnas som en garanti. Vägledarna lyfter risken för att deras ansvar för den generella karriärvägledningen kommer ta tid från att hinna med den individuella. Utökad individuell karriärvägledning kommer leda till större behov av karriärvägledare, hur ska det bemötas? Vidare saknas en särskild skrivning om tillgång

---

POSTADRESS

Box 803, 761 28 Norrtälje
Barn- och utbildningskontoret

BESÖKSADRESS

Estunavägen 14

KONTAKT

0176-710 00
kontaktcenter@norttalje.se
www.norttalje.se

till individuell karriärvägledning för elever med funktionsvariationer så som det är preciserat för nyanlända elever.

3. Tydligare krav på att individuell karriärvägledning ska erbjudas vid vissa tillfällen.

Norrtälje kommun anser att det är viktigt med ett förtydligande för att detta förslag ska få önskad förändring. Vad anses vara vissa tillfällen? Bör inte ett minimum av tid och samtal fastställas. Risken finns skolans tillgång på vägledare styr elevernas tillgång till vägledningssamtal och inte elevernas behov.

4. Förstärkning av det generella karriärvägledningsspektivet i olika ämnen.

Norrtälje kommun anser att förslaget är bra men att vissa delar behöver tydliggöras. Vägledarna lyfter möjligheterna att det generella vägledningsspektivet kommer att öka elevernas motivation när de får en bättre koppling mellan vad de gör i enskilda ämnen och framtiden och att eleverna bättre kan utveckla sin valkompetens utifrån sina förmågor. Likvärdigheten poängteras. Rektorer lyfter att det generella vägledningsspektivet inte får ta över skolans bildningsuppdrag. Vidare efterfrågas kompetensen för detta perspektiv, är det lärarna eller vägledarna som är huvudansvariga och om de ska dela på uppdraget- hur garanteras tid för samarbete.

5. Ett nytt obligatoriskt inslag med tilldelad tid, benämnt framtidsval, ska införas i grundskolan, grundsärskolan och specialskolan.

Norrtälje kommun ser stora möjligheter till likvärdighet för eleverna i detta förslag men är skeptisk till vissa delar. Detta ämne kommer att ta mycket tid i anspråk. Eftersom vägledarna ska ansvara för Framtidsval behöver de även få planeringstid för ämnet. Hur ska den tjänstefördelningen se ut? Vad ska prioriteras, Framtidsval eller vägledningssamtal? Finns kompetensen hos vägledarna att undervisa? Flera av dem ställer sig väldigt tveksamma till undervisningsuppdraget. Kommer även lärarnas arbetsbörda att öka i och med det orimliga i att vägledarna kommer att räcka till för detta uppdrag? På stora skolor kommer Framtidsval bli en väldigt stor del av karriärvägledarnas tjänster. Rektorer och vägledare tycker att det är positivt att lagen tydliggör dessa viktiga frågor och att de kräver tid men ser risken med att karriärvägledningen som hela skolans ansvar försvinner med detta ämne.

Delförslagen

1. Förtydligande av karriärvägledarens roll och ansvar.

Norrtälje kommun anser att förslaget är mycket bra och att ett förtydligande av karriärvägledarens roll och ansvar behövs för att stärka likvärdigheten för dels eleverna och dels för karriärvägledarna. Idag är det otydligt hur uppdraget ser ut vilket leder till godtycklighet från både rektor och vägledares sida i vad uppdraget ska innehålla. Detta förslag ses av många vägledare som en garanti för bättre arbetsvillkor.

2. Garanterad tid för framtidsval.

Norrtälje kommun ser svårigheter med detta förslag. Frågan är om den tänkta tiden som ska tas från Elevens val täcker hela Framtidsval eller om timplanen måste utökas. Hur ska kompetensen räcka till för detta nya ämne? Detta förslag kommer att generera stora kostnader för skolorna, hur ska finansieringen se ut? Norrtälje kommun kräver en statlig delfinansiering, förslagsvis genom ökade statsbidrag.

3. Stärkt karriärvägledningsperspektiv i utbildningen på gymnasial nivå.

Norrtälje kommun anser att detta är ett mycket bra förslag som kommer att öka kompetensen och motivationen hos ungdomarna. Viktigt är dock att samordna karriärvägledningen på gymnasial nivå med den som skett i grundskolan för att undvika felval och för att den ska kännas angelägen.

4. Tydligare styrning, ledning och samordning/Plan för samverkan.

Norrtälje kommun är mycket positiva till detta förslag och ser vikten av att huvudmannen tar ansvar för planering och styrning av karriärvägledningen, att behoven tydliggörs och att resursfördelningen sker på huvudmannanivå och inte enhetsnivå. En gemensam plan av huvudmannen säkerställer också systematik i omvärldsanalys för alla oavsett hur studie- och yrkesvägledarna är organiserade. En central organisation för karriärvägledare efterfrågas. Vidare lyfts frågan att huvudmannen måste ta ansvar för hur kompetensutvecklingen och kompetensförsörjningen av vägledare ska se ut. Rektorer uttrycker viss oro för att ett ökat behov av vägledare kommer att bli på bekostnad av lärartätheten. Vägledarna visar stor oro över hur deras uppdrag och tjänster kommer att se ut med nya förslaget om huvudmannen inte tillsätter de resurser som krävs utan att rektorer ska fördela resurserna på enhetsnivå där ekonomin ofta är ansträngd. Inför riktade statsbidrag för ambitionshöjningen för de kommuner som arbetar med studie- och yrkesvägledare på ett önskvärt sätt.

5. Kompetensutveckling för karriärvägledare, lärare och rektorer.

Norrtälje kommun är positiva till förslaget.

6. Utökade möjligheter att utbilda sig till karriärvägledare.

Norrtälje kommun är positiva till förslaget. Vägledarna lyfter frågan om legitimation som de anser är väldigt viktig för deras status. Önskemål finns från VUX/KAA om att bredda möjligheten till en SYV- val-utbildning även för lärare och skolledare som arbetar med vägledning.

7. Digitalt vägledningsstöd.

POSTADRESS

Box 803, 761 28 Norrtälje
Barn- och utbildningskontoret

BESÖKSADRESS

Estunavägen 14

KONTAKT

0176-710 00
kontaktcenter@norttalje.se
www.norttalje.se

Norrtälje kommun anser att detta förslag är mycket bra och som kommer att underlätta för karriärvägledarna att hjälpa eleverna. Viktigt är dock att denna tjänst inte blir föromfattande och svårnavigerad så att eleverna ändå väljer bort att använda den. Önskemål framförs om att tjänsten finns på flera språk för de nyanlända eleverna.

8. Ytterligare förslag på vad som krävs för genomförandet av huvudförslagen

- Uppdrag till Skolverket om översyn av läroplanerna.
- Ändring av Arbetsförmedlingens instruktion för att stödja och samverka med huvudmän.
- Av Skolverkets instruktion ska det framgå att myndigheten särskilt ska stödja huvudmännens karriärvägledning.

Norrtälje kommun anser att förslagen är bra. VUX/KAA anser att samverkan inte får ske på bara den ena partens villkor; kommun och arbetsförmedling ska vara likställda i samverkan.

Med vänlig hälsning

Sofia Montgomery
Handläggare
Barn- och utbildningskontoret

Vid frågor, kontakta HR-ansvarig Gun Tidestav (gun.tidestav@norrtalje.se, 0176-71002) eller nämndsekreterare Erik Lundin (erik.lundin@norrtalje.se, 0176-74688)